

PROBLÉMY A SPECIFIKA VÝVOJE SOFTWARE

Vývoj prvních programů byl prováděn nadšenci, programy byly šité na míru. Žádná metodika vývoje SW v té době neexistuje.

Vývoj SW byl vnímán jako výzkum. Cíl, co bude software dělat, si určoval programátor sám na základě velmi vágního zadání (ostatní často neměli představu, co by od počítačů a software mohli chtít). Vývoj většinou nebyl omezen žádnými termíny (až byl software hotov, došlo k jeho nasazení).

V důsledku stále většího rozmachu informatiky a počtu projektů, které neskončily úspěšně (ve smyslu – nebyly dokončeny včas nebo byly příliš nákladné nebo nebyly dokončeny vůbec). Na přelomu 60. a 70. let 20. století se začalo mluvit o tzv. „softwarové krizi“.

SOFTWAREOVÁ KRIZE

- Neúnosné prodražování projektů
- Neúnosné prodlužování projektů
- Nízká kvalita programů
- Nízká produktivita programátorů
- Neefektivita vývoje
- Nejistota výsledku

„Softwarová krize“ vyvolala potřebu používání metodik pro řízení vývoje software (IS).

Jak vypadají problémy softwarové krize z dnešního pohledu?

PROBLÉM – ŠPATNÁ KOMUNIKACE

Jedním z hlavních problémů je špatná komunikace. Dříve často zákazník jednal přímo s programátorem.

Dnes: tendence k oddělení funkce analytika od vývojáře (kodéra).

PROBLÉM – NESPRÁVNÝ PŘÍSTUP

Problém přístupu lidí k vývoji. Programátoři občas sklouzávají k tendenci předvést se, seberealizovat, „vyřádit se“.

Dnes: zaměření na týmovou spolupráci, důležitá je spokojenost zákazníka.

PROBLÉM – ŠPATNÉ PLÁNOVÁNÍ

Je obtížné vypracovat plán vývoje, který je přijatelný pro zákazníka a realizovatelný pro vývojáře.

Představa typu „nějak se to stihne“.

Po zadání projektu někdy následovalo bezprostřední „bušení do klávesnice“.

Dnes: metodiky vývoje software

PROBLÉM – NÍZKÁ PRODUKTIVITA

Programátoři se zabývali vším možným jen ne tím, co bylo potřeba. Tendence psát kód okamžitě, vychrlit čím jak nejvíce řádků kódu.

Dnes: tým s přidělenými rolemi. Důraz na koordinaci vývoje. Vývoj podle předem stanovených specifikací.

PROBLÉM: PODCENĚNÍ HROZEB A RIZIK

Problémy, které by mohly být vyřešeny hned na začátku, byly přehlíženy. „To vyřešíme nakonec“, „to nebude problém“, „to se nepozná“.

Dnes: snaha odhalit chyby na začátku. Metodiky na provádění analýzy rizik (rozbory potenciálních hrozeb). Metodiky, které berou riziko jako základní jednotku.

ODLIŠNOST VÝVOJE SW OPROTI OSTATNÍM OBORŮM

Čím je vývoj softwaru specifický oproti ostatním oborům?

KVALITA ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ JE PRO ÚSPĚCH ROZHODUJÍCÍ.

V klasických oborech je strůjcem úspěchu management, pracovníci na nižší úrovni jsou považováni za snadno zastupitelné a nahraditelné. V oblasti vývoje software to tak úplně neplatí a odchod klíčového programátora z týmu může způsobit vážné komplikace (nebo dokonce krach projektu).

Velký rozdíl je v produktivitě. Programování **není jen o zvládnutí programovacího jazyka, ale i o zkušenostech**. Mezi programátory jsou zásadní rozdíly dané vzděláním, zkušenostmi, talentem.

ODBORNÍ PRACOVNÍCI SE MUSÍ NEUSTÁLE ZDOKONALOVAT A VZDĚLÁVAT.

Nové technologie přicházejí **cca co tři roky**.

Neustálé školení a vzdělávání je nutnost. Programátorům hrozí technologické zaostání a na druhé straně, díky rychlému tempu, také vyhoření.

VÝHODNÝ JE JINÝ ZPŮSOB PRÁCE.

Programování není o osmihodinové pracovní době.

Programátory často práce baví a je výhodné pracovní dobu pružně měnit. V týmu prodchnutém nadšením lze dosáhnout značné produktivity, nesmí ale jít o práci ve stresu a období zvýšeného úsilí musí být časově omezeno.

NEJPRODUKTIVNĚJŠÍ JSOU MALÉ, POZITIVNĚ MOTIVOVANÉ TÝMY

Striktně hierarchický systém, s prací pod tlakem, že nebudou prémie, v softwarovém vývoji nefunguje.

Vývoj software je tvůrčí práce. Manažer vývoje by neměl vývoj řídit svými příkazy, jestliže tým úspěšně funguje. Při vzniku problémů by naopak měl zasáhnout čím jak nejdříve.

CHYBA JE ZÁKONITOU SOUČÁSTÍ VÝVOJOVÉHO PROCESU

Vývoj SW je tvůrčí a kreativní činnost, nelze ji naplánovat jako stavbu budovy.

I v nejlépe řízených projektech se vyskytnou chyby. Je ale třeba stanovit takové postupy, aby se chyby maximálně eliminovaly.

PRUDKÝ TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ PŘINÁŠÍ NOVÉ PŘÍLEŽITOSTI

Rutiněři na vedoucích místech je často neumí rozpoznat. Iniciativa může přicházet zdola. Úspěchy v minulosti nic neznamenají

Říká vám něco jméno Digital Equipment Corporation (DEC)?

(V 20. století spolu s IBM největší IT firma na světě, přes 50 tisíc zaměstnanců, jeden z leaderů na poli mainframů, firma, která přinesla úspěšné řady mainframe počítačů, jako byly PDP, VAX, ALPHA, operační systém RSX a VMS. Dnes je to jen malá divize v koncernu Hewlett Packard.)

NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY VÝVOJE SW

- Zpoždění
- Vysoká chybovost
- Neplnění požadované funkčnosti
- Nedostatečná výkonnost
- Složité uživatelské rozhraní
- Obtížná udržitelnost programu

ZÁKLADNÍ PŘÍČINY PROBLÉMŮ

- Podcenění projektu a špatný odhad (čas, náklady)
- Špatné zadání
- Nedostatečná analýza
- Přílišná složitost projektu
- Přehnaný důraz na technologii (použití novinek bez zkušeností)
- Špatná kvalita programového kódu (chybový, nesrozumitelný, pomalý, nedostatečně komentovaný)
- Nevhodné metodiky, postupy, technologie
- Nedostatečné testování
- Špatné projektové řízení